

Evropská centrální banka

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Daniel Stavárek

Katedra financí a účetnictví

<http://fiu.cms.opf.slu.cz/>

Dva modely centrálního bankovníctví

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Rozdíl v cílech a vztahu k vládě
- Anglo-francouzský model
  - Centrální banka usiluje o naplnění více cílů, cenová stabilita je jedním z nich a nemá privilegované postavení
  - Měnově politická rozhodnutí podléhají schválení vládě
  - Politická závislost
- Německý model
  - Centrální banka pečuje výhradně o cenovou stabilitu
  - Rozhodnutí centrální banky přijímány bez ohledu na vládu
  - Politická nezávislost
- ECB vystavěna na základech německého modelu

Proč německý model

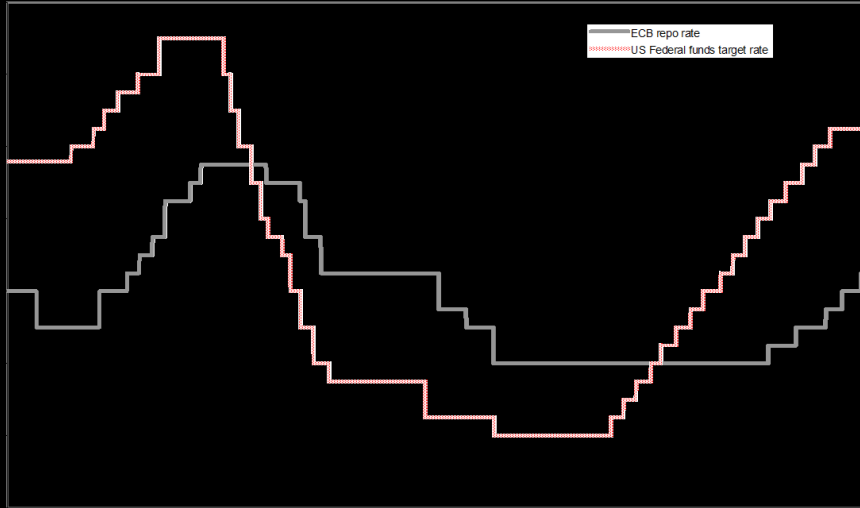
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Vývoj v ekonomickém myšlení a převaha monetaristického pohledu na centrální bankovníctví
  - Téměř všichni centrální bankéři konvertovali na monetarismus □
- Strategická role Německa v procesu měnové integrace
  - Německo si jako podmínku vstupu do eurozóny stanovilo výraznou podobnost ECB fungování Bundesbanky
- ECB je velmi konzervativní centrální banka

Důkaz konzervatismu ECB

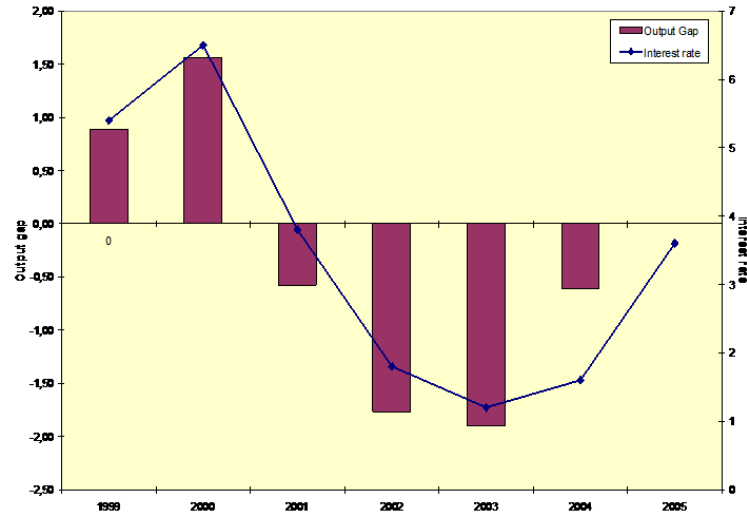
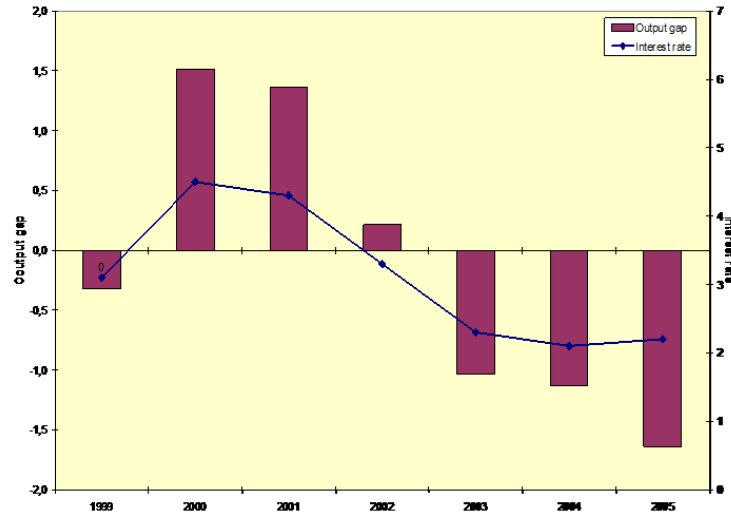
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Důkaz konzervatismu ECB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

FED reaguje silněji na pokles produkční mezery než ECB

FED klade větší důraz na stabilizaci produktu

ECB je v tomto smyslu konzervativnější než FED

Základní údaje ECB a ESCB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- 1.6.1998 vznik ESCB
- Skládá se z ECB a národních CB členských zemí EU
- Eurosystem
- Zvláštní status CB zemí EU, které se EMU neúčastní

Evropský systém centrálních bank

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Organizační struktura ECB

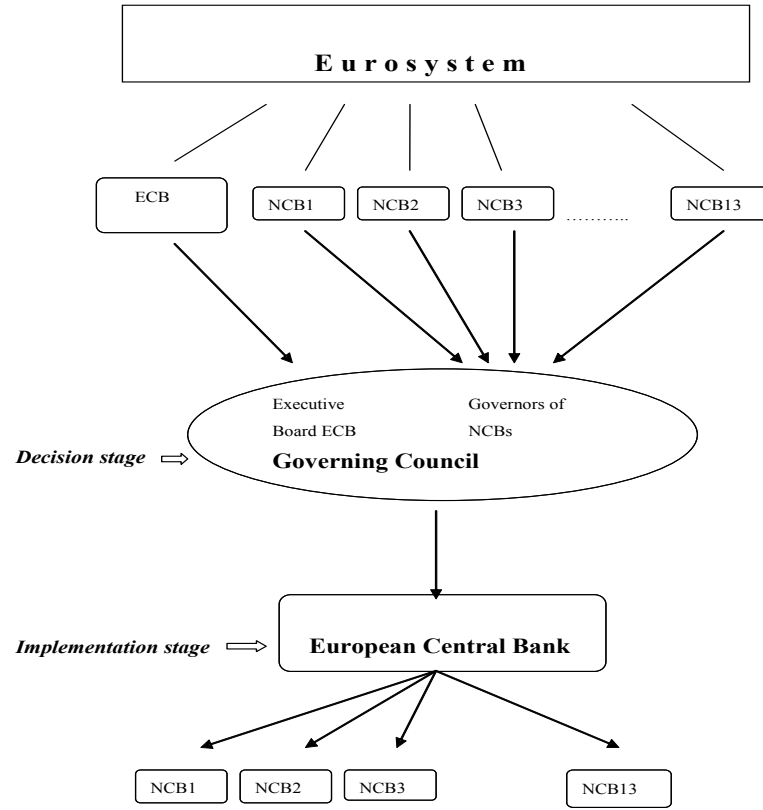

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Řídící rada (Governing Council) < [odkaz](#) >
  - Rada guvernérů
  - Členové Výkonného výboru + guvernéři centrálních bank eurozóny
  - Formulace měnové politiky + klíčová rozhodnutí
- Výkonný výbor (Executive Board) < [odkaz](#) >
  - Prezident + viceprezident + 4 členové
  - Odborníci v měnově-politické oblasti
- Generální rada (General Council)
  - Prezident + viceprezident + guvernéři všech centrálních bank zemí EU
  - Poradní funkce, stanovení pracovních podmínek

Organizační struktura ECB

Sídlo ECB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Evropská centrální banka

Charakteristika ESCB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Principy činnosti ESCB
  - Decentralizace ESCB
  - Nezávislost ESCB

- Finanční ukazatele ECB
  - Základní kapitál ECB 10,825 mld. EUR
  - Splacený kapitál ECB cca 7,71 mld. EUR
  - Devizové rezervy ECB z příspěvků národních CB
  - Celkový objem rezerv Eurosystemu cca 720 mld. EUR

Kapitál ECB země Eurozóny

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique (Belgium)	2.4778	268,222,025.17
Deutsche Bundesbank (Germany)	17.9973	1,948,208,997.34
Eesti Pank (Estonia)	0.1928	20,870,613.63
Central Bank of Ireland (Ireland)	1.1607	125,645,857.06
Bank of Greece (Greece)	2.0332	220,094,043.74
Banco de España (Spain)	8.8409	957,028,050.02
Banque de France (France)	14.1792	1,534,899,402.41
Banca d'Italia (Italy)	12.3108	1,332,644,970.33
Central Bank of Cyprus (Cyprus)	0.1513	16,378,235.70
Latvijas Banka (Latvia)	0.2821	30,537,344.94
Lietuvos bankas (Lithuania)	0.4132	44,728,929.21
Banque centrale du Luxembourg (Luxembourg)	0.2030	21,974,764.35
Central Bank of Malta (Malta)	0.0648	7,014,604.58
De Nederlandsche Bank (The Netherlands)	4.0035	433,379,158.03
Oesterreichische Nationalbank (Austria)	1.9631	212,505,713.78
Banco de Portugal (Portugal)	1.7434	188,723,173.25
Banka Slovenije (Slovenia)	0.3455	37,400,399.43
Národná banka Slovenska (Slovakia)	0.7725	83,623,179.61
Suomen Pankki – Finlands Bank (Finland)	1.2564	136,005,388.82
Total¹	70.3915	7,619,884,851.40

Kapitál ECB – země mimo Eurozóny

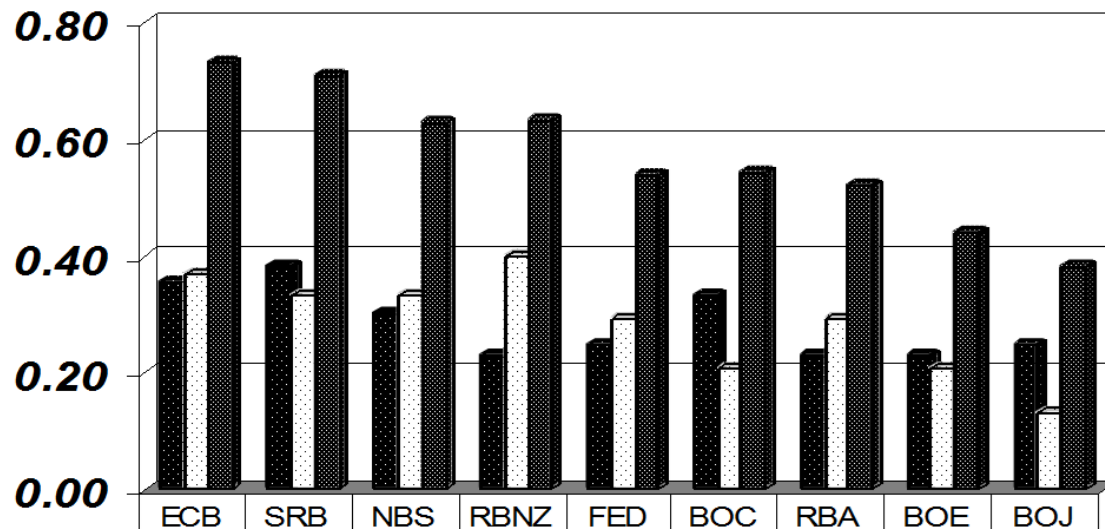
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

National central bank	Capital key %	Paid-up capital (€)
Българска народна банка (Bulgarian National Bank) (Bulgaria)	0.8590	3,487,005.40
Česká národní banka (Czech Republic)	1.6075	6,525,449.57
Danmarks Nationalbank (Denmark)	1.4873	6,037,512.38
Hrvatska narodna banka (Croatia)	0.6023	2,444,963.16
Magyar Nemzeti Bank (Hungary)	1.3798	5,601,129.28
Narodowy Bank Polski (Poland)	5.1230	20,796,191.71
Banca Națională a României (Romania)	2.6024	10,564,124.40
Sveriges Riksbank (Sweden)	2.2729	9,226,559.46
Bank of England (United Kingdom)	13.6743	55,509,147.81
Total	29.6085	120,192,083.17

Nezávislost ECB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

	ECB	SRB	NBS	RBNZ	FED	BOC	RBA	BOE	BOJ
■ Weighted Political Independence	0.36	0.38	0.30	0.23	0.25	0.33	0.23	0.23	0.25
□ Weighted Economic Independence	0.37	0.33	0.33	0.40	0.29	0.21	0.29	0.21	0.13
▒ Overall Independence	0.73	0.71	0.63	0.63	0.54	0.54	0.52	0.44	0.38

Nezávislost a odpovědnost

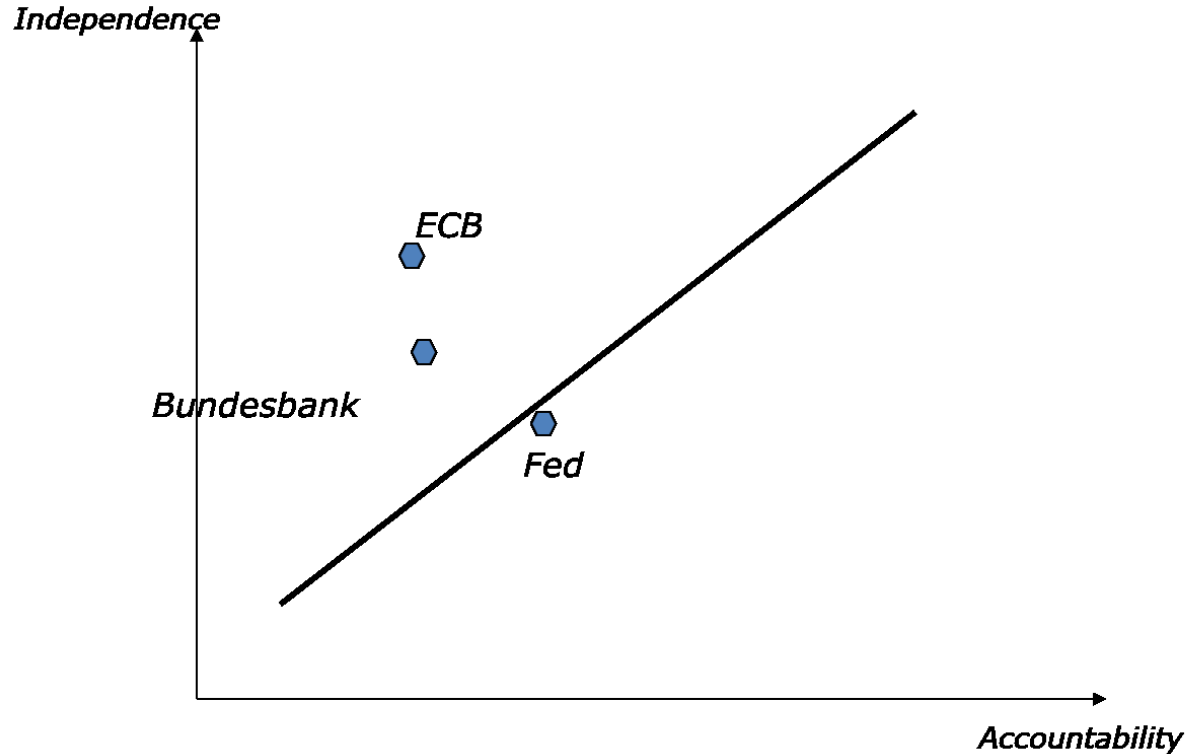

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Kdykoliv vláda deleguje pravomoc na centrální banku, existuje související potřeba odpovědnosti
- Jednotná zodpovědnost vlády vůči voličům, jakákoliv delegace vyžaduje kontrolu
- Nezávislost a odpovědnost jako součásti jednoho procesu delegování
- ECB více nezávislá než ostatní centrální banky
- Míra odpovědnosti nižší než např. FED
- Proti teorii, kde zodpovědnost má narůstat s mírou nezávislosti

Nezávislost a odpovědnost

Odpovědnost ECB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Odpovědnost koresponduje s precizností, jakou jsou definovány cíle centrální banky
  - Smlouva je vágní o jiných úkolech než cenové stabilitě
  - ECB to interpretuje, že proto jiný úkol a cíl nemá
  - ECB tak je zodpovědná za málo věcí a zřídka tak může být volána k odpovědnosti
- Moderní centrální banky mají širěji definovanou zodpovědnost
- Konflikty mezi ECB a EK a vládami budou narůstat, když ECB nebude dostatečně reagovat na recesi, rostoucí nezaměstnanost apod...

Nezávislost a transparentnost ECB

CBI ranking	Independence	Central bank transparency ranking	Transparency
ECB	0.73	RBNZ	14
RBS	0.71	RBS	14
NBS	0.63	BOE	13
RBNZ	0.63	ECB	10.5
BOC	0.54	BOC	10.5
FED	0.54	FED	10
RBA	0.52	RBA	9
BOE	0.44	BOJ	8
BOJ	0.38	NBS	7.5

Úkoly eurosystému

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Vymezování a provádění měnové politiky
- Držení a správa devizových rezerv zúčastněných členských států EU
- Provádění devizových operací
- Podpora plynulého fungování platebních systémů
- Sběr a sestavování statistických výkazů
- Vydávání bankovek a mincí
- Přispívání k obezřetnému dohledu a finanční stabilitě
- Mezinárodní spolupráce

Cíle ECB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Hlavní cíl
  - Udržení cenové stability
- Vedlejší cíle
  - Jednotná měnová politika eurozóny
  - Devizové operace zemí eurozóny
  - Platební systém v eurozóny
  - Emise měny
  - Legislativa

Definice cenové stability

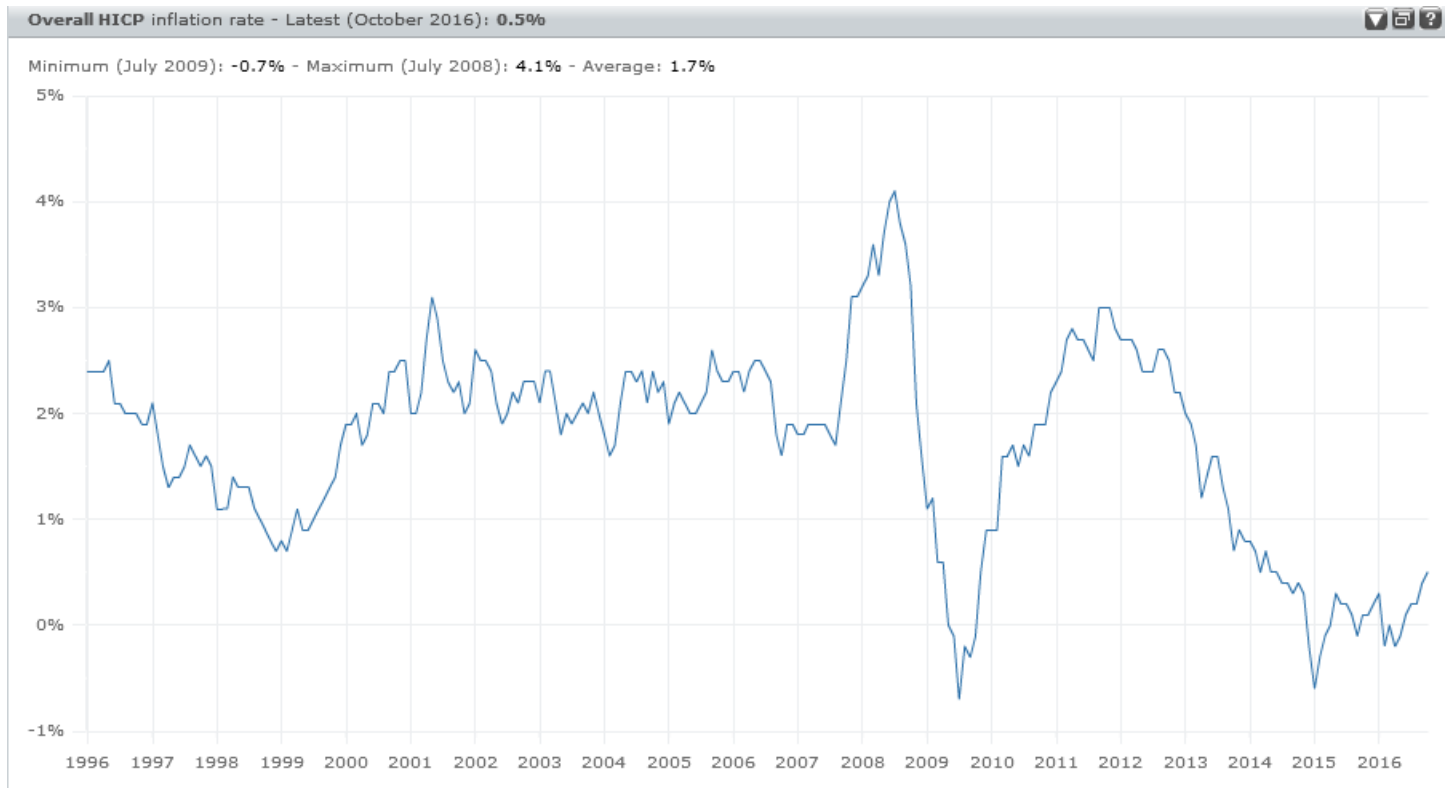

- Od roku 1998 chápána jako meziroční zvýšení harmonizovaného indexu HICP pro oblast eurozóny pod 2 %
- Dosahováno ve střednědobém horizontu
- Výhodou kvantifikace cenové stability je transparentnost měnové politiky ECB
- Transmisní mechanismus měnové politiky je prostředkem k dosažení hlavního cíle ECB

Vývoj inflace v Eurozóně

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Cenová stabilita umožňuje...

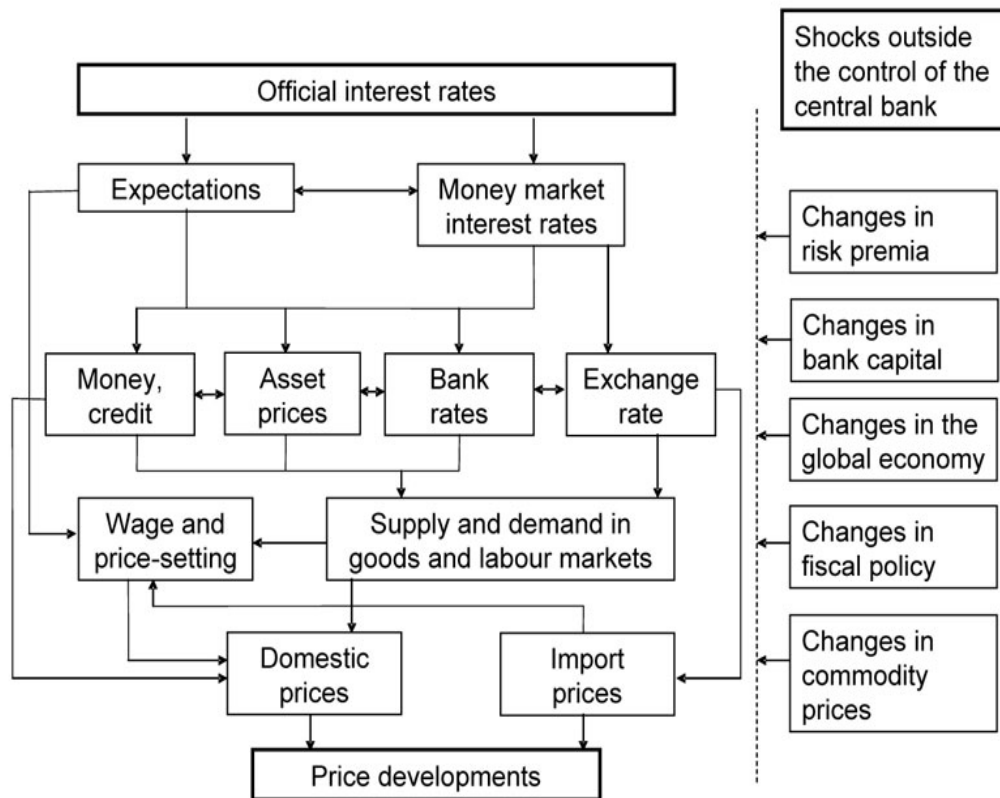

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Rozpoznat změny relativních cen
- Eliminovat tzv. prémii za inflační riziko
- Zajistit produktivní využití zdrojů
- Zmírnit rušivé vlivy systémů zdanění a sociálního zabezpečení
- Zajistit sociální soudržnost a stabilitu

Transmisní mechanismus s měnové politiky

Dopad zvýšení úrokové sazby o 1 procentní bod na reálný HDP a spotřebitelské ceny v eurozóně

	Real GDP				Consumer prices			
	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4
Model 1	-0.34	-0.71	-0.71	-0.63	-0.15	-0.30	-0.38	-0.49
Model 2	-0.22	-0.38	-0.31	-0.14	-0.09	-0.21	-0.31	-0.40
Model 3	-0.34	-0.47	-0.37	-0.28	-0.06	-0.10	-0.19	-0.31

Klíčové rysy měnové strategie ECB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Účinnost (effectiveness)
- Zodpovědnost (accountability)
- Transparentnost (transparency)
- Orientace na střednědobé cíle (medium-term orientation)
- Kontinuita (continuity)
- Konzistentnost a nezávislost ESCB (consistency with the independence of the ESCB)

Typy strategií měnové politiky

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Člení se dle definice cíle měnové politiky:
  - Přímá definice cíle - cílování inflace (Nový Zéland, Austrálie, USA, Kanada, VB, Švédsko, Chile, Japonsko, Izrael, ČR, SR, Polsko)
  - Zprostředkující cíle (Německo)

Pilíře měnové strategie ECB a ESCB

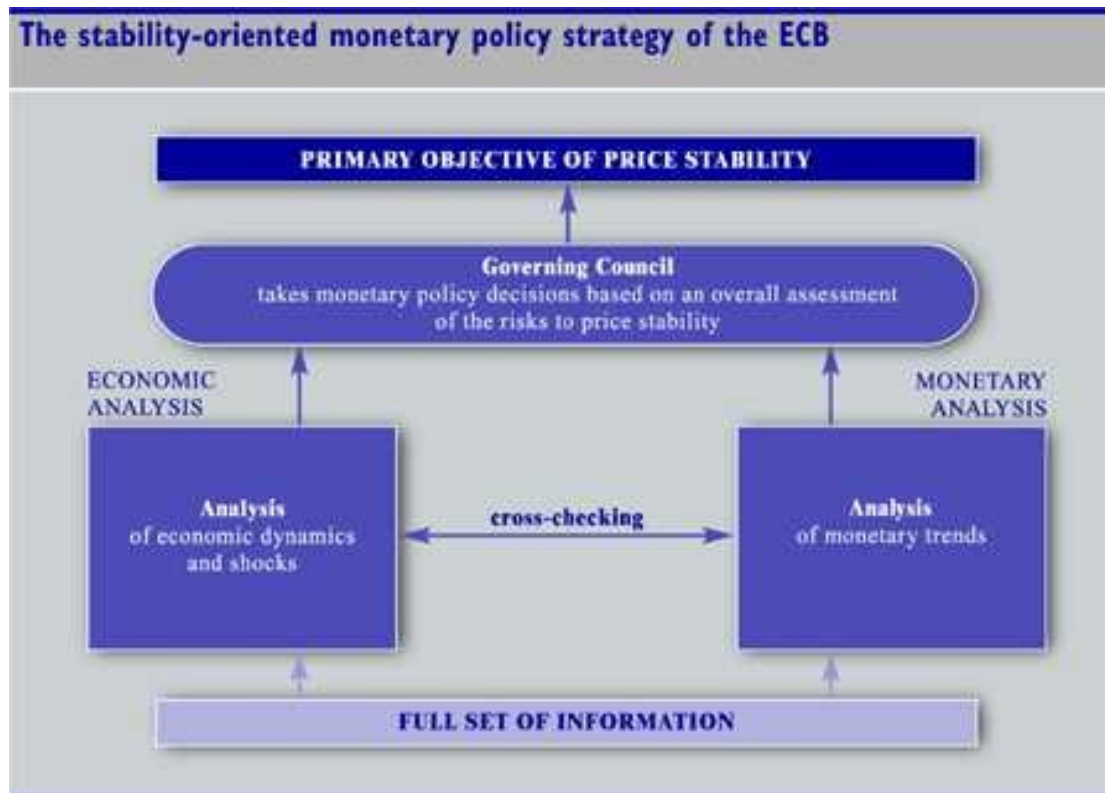

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Kvantitativní vymezení cenové stability
- Množství peněz v oběhu a jeho růst (1.pilíř)
  - Prominentní role agregátu M3
  - Roční růst M3 o 4,5 %
- Předpovědi budoucího vývoje cen a faktorů ovlivňujících ceny (2.pilíř)
- Odhalení vlivu různých faktorů
  - Celková produkce
    - Poptávka a podmínky na trhu práce
    - Cenové a nákladové indikátory
    - Charakteristiky fiskální politiky
    - Platební bilance

Pilíře měnové strategie ECB a ESCB

Zásady nástrojů měnové politiky ECB

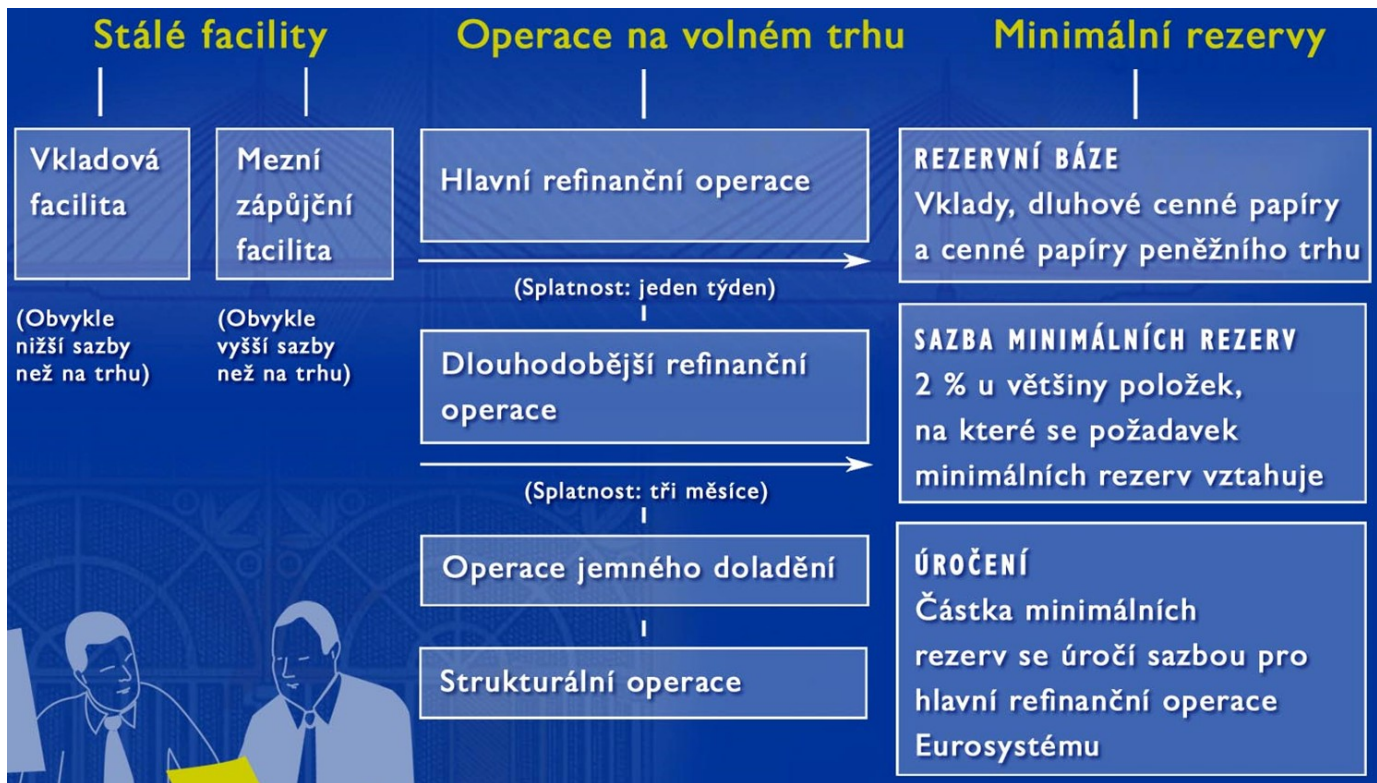
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Operativní efektivnost
- Soulad s tržními pravidly
- Rovné zacházení
- Jednoduchost, transparentnost a nákladová efektivnost
- Decentralizace
- Kontinuita
- Harmonizace
- Soulad s mechanismem přijímání rozhodnutí v ESCB

Nástroje měnové politiky ECB

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

 KONEC PŘEDNÁŠKY

DĚKUJI ZA POZORNOST

